

№01« 29 » 08
Пед.кеңесте қаралды

Бекітілді: Иск С.А.Искакова
Басқұдық ЖОББМ-нің директоры м.у.а

Келісілді: Биртаева С.Б. Биртаева
Аудандық білім бөлімінің басшысы

Тақырыбы:

Жаһандық құзыреттілік

«Кәсіпкерлік және бизнес негіздері»

Класы: 11 класс

Орындады: Куанышбаева С.А. Куанышбаева

Көркем еңбек пән мұғалімі

Ә/б отырысында қаралды Куанышбаева

Ә/Б жетекшісі: Куанышбаева С.А.

№ 01 хаттама күні 28 айы 08 2024ж

Тексерілді: Иск С.А.Искакова

Оқу ісінің орынбасары

2024-2025 оқу жылы

Түсінік хат

1. Оқу бағдарламасы «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандартына сәйкес әзірленген (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 29031 болып тіркелген).

2. «Жаһандық құзыреттіліктер» курсы білім алушылардың әлемдегі өз орнын анықтау үшін қажетті құндылық бағдарларын, коммуникативтік дағдыларын, этикалық нормалары мен мінез-құлық ұстанымдарын қалыптастыруға ықпал етеді.

3. **Курстың мақсаты:** білім алушылардың кәсіпкерлік, экономика, менеджмент және маркетинг негіздері бойынша базалық білім алуы; өз таңдауы үшін жауапкершілікке дағдыландыру және кәсіпкерлік тұрғыда ойлауын, белсенді өмірлік ұстанымды қалыптастыру; қазіргі нарықтық жағдайларда болашақ дербес қызмет үшін дағдылардың практикалық базасын құру.

4. Оқыту міндеттері:

1) білім алушыларда кәсіпкерліктің теориялық негіздерін қалыптастыру;

2) кәсіпкерлік ойлауды және өз әлеуетін іске асыру үшін мүмкіндіктерді көре білуді дамыту;

3) білім алушыларда қаржылық сауаттылықтың практикалық дағдыларын қалыптастыру;

4) бизнес-идеяларды генерациялау және оларды кәсіпкерлік қызмет деңгейіне дейін дамыту дағдысына ие болу;

5) бизнестің өмір сүруін арттыру мақсатында бәсекелестіктің өзгеретін жағдайларында бизнес-модельдеу және бейімдеу дағдыларын дамыту;

6) зерттеу жүргізу, заманауи ақпараттық технологияларды пайдалану дағдыларын қалыптастыру.

7) өзінің жетістіктері мен өзінің өмірлік ұстанымы үшін жауапкершілікті тәрбиелеу болып табылады.

5. «Жаһандық құзыреттіліктер» оқу пәнінің ерекшеліктеріне мыналар жатады:

1) Қазақстан кәсіпкерлігінің даму тарихы, практикасы және ерекшелігі негізінде пәнді құру;

2) оқу процесін интерактивтік, зерттеу, топтық әдістемелер мен оқыту технологияларын қолдана отырып, ұйымдастыру;

3) жаппай кәсіпкерлікті дамытудың қазақстандық және әлемдік нарықтық үрдістерін ескере отырып, сұранысқа ие ХХІ ғасыр дағдыларын қалыптастыру (кәсіпкерлік өмір салты ретінде);

4) саналы өмірлік ұстанымды қалыптастыру және өз қызметін таңдауы үшін жауапкершілікті қабылдау мақсатында коучингтік тәсілдерді пайдалану;

5) практикалық дағдылар мен біліктерді қалыптастыруға, процесті геймификациялау арқылы бастапқы тәжірибені қалыптастыруға бағытталған тренингтік форматты пайдалану;

6) синергетикалық әсер алу мақсатында аймақаралық деңгейде курсты игеру шеңберінде ақпарат алмасу, өзара іс-қимыл жасау үшін мектептің интернет-қоғамдастығын құру;

7) электрондық кітапханалық базаның және жұмыс материалдары базасының on-line порталы, білім алушылар, әлеуетті стартаптар, жұмыс істеп тұрған бизнес пен инвесторлар арасындағы коммуникациялардың вебинарлық және қонақжай алаңы арқылы ұйымдастыру;

8) білім беру процесін автоматтандырылған модельдеу арқылы кәсіпкерлік қызметті жүргізу дағдыларын дамытатын мамандандырылған онлайн - және офлайн ойындармен қолдау;

9) клиенто-бағдарлау дағдыларын дамыту үшін дизайн-ойлау қағидаттарын пайдалану;

10) барынша тиімді практикалық және әдіснамалық сонымен қатар, басқа қоғамдастықтармен өзара іс-қимыл жасауға ықпал ететін инфрақұрылым құру

6. «Жаһандық құзыреттіліктер» оқу курсының оқу жүктемесінің көлемі 11-сыныпта аптасына 1 сағатты, оқу жылында 36 сағатты құрайды.

Нені меңгеру керек:

-білім алушылардың жергілікті, өңірлік, елдік, жаһандық ауқымдағы өзара тәуелділік мәселелерін сыни ұғыну;

-мемлекеттің, саяси және діни бірлестіктер мен мәдениеттердің өзара байланысы қағидаттарын меңгеру;

- түсіну, әлемде өз ұстанымдарын табысты айқындаудың әмбебап құзыреттерін иелену дағдыларын меңгеру;

- білім алушылардың экологиялық мәдениеті алынған білімді практикада қолдануды меңгеру;

Нені үйренуі тиіс:

-Ата-аналарға ризашылық білдіруді үйрену;

-этикалық мәдениетін дамытуға;

- нақты өмірлік жағдайларда мінез- құлық қағидалары мен нормаларын білуін қолдануға;

- социумдағы табысты өзара іс-қимылға;

- ахуалды сыни талдау және жауапты шешімдер қабылдауды;

Күтілетін нәтиже: «Жаһандық құзыреттерді» оқыту шеңберінде орта білім беретін 5-11-сыныптарда білім алушылар жаһандық оқиғаларды, олардың себептері мен салдарын, әртүрлі процестер мен құбылыстарды аналитикалық бағалау, оларды басқа адамдардың ұлттық-мәдени құндылықтарымен дұрыс байланыстыру, өзіндік және топтық жұмыс, педагог-тәлімгердің қолдауымен өз оқыту процесін басқару, маңызды проблемаларды жеке, өңірлік / ұлттық және жаһандық тұрғыдан қарау, олардың өзара байланысын түсіну, қол жетімді ақпаратты сыни бағалау, өз ұстанымын талқылау және дәлелдеу, сыртқы әлеммен белсенді өзара іс-қимыл, жеке өсу перспективаларын, өз елінің дамуы мен оның жетістіктеріне жеке қатысуын көру дағдыларын меңгереді.

2. Оқу курсының базалық мазмұны

Оқу курсының мазмұны білім алушылардың жас ерекшеліктері мен қызығушылықтарын ескере отырып әзірленген екі бөлімнен тұрады.

1-Юнит. Кәсіпкерлік және бизнес негіздері

2-Юнит Қаржылық сауаттылық

Бірінші юнит төрт бөлімнен тұрады:

1.1 Кәсіпкерлік негіздері

- 1.1.1 Кәсіпкерлікке кіріспе.
- 1.1.2 Нарықтың жұмыс істеу тетіктері.
- 1.1.3 Нарықтық тепе-теңдік.
- 1.1.4 Табысты кәсіпкердің дағдылары.
- 1.1.5 Бизнестегі заманауи технологиялар.

1.2 Қазіргі жағдайдағы кәсіпкерлік

- 1.2.1 Бизнес неден басталады?
- 1.2.2 Стартап мәдениеті.
- 1.2.3 Бизнес-періштелер мен инвесторлар. Ұқсастықтар мен айырмашылықтар.
- 1.2.4 Бизнес-инкубаторлар.
- 1.2.5 Қазіргі жағдайда бәсекелестікті дамыту.

1.3 Маркетинг

- 1.3.1 Маркетингке кіріспе.
- 1.3.2 Диджитал-маркетинг.
- 1.3.3 Маркетингтік соғыстар.
- 1.3.4 SWOT-талдау-маркетингтік жоспарлау құралы.
- 1.3.5 Бренд қосымша құндылық ретінде.

1.4 Қаржылық жоспарлау және модельдеу

- 1.4.1 Қаржылық модель және оны құру тәсілдері.
- 1.4.2 Бюджеттеу.
- 1.4.3 Баға саясаты.
- 1.4.4 Шығындарды басқару.
- 1.4.5 Таза пайда мен дивидендтер.

Екінші юнит төрт бөлімнен тұрады:

2.1 Жеке кірістерді басқару

- 2.1.1 Жеке табыс түрлері.
- 2.1.2 Жеке табысты арттыру стратегиясы.
- 2.1.3 Отбасы бюджетіндегі белсенді табыстың рөлі.
- 2.1.4 Пассивті кірісті қалай құруға болады.

2.2 Жеке шығындарды басқару

2.2.1 Жеке қаражатты тиімді пайдалану

2.2.2 Ірі сатып алулар.

2.2.3 Эмоционалды сатып алу.

2.2.4 Банктік кредиттер.

2.3 Отбасылық бюджет

2.3.1 Отбасы бюджетінің түрлері.

2.3.2 Отбасылық бюджетті жоспарлау.

2.3.3 Отбасылық бюджетті жүргізу ережелері.

2.3.4 Отбасылық бюджетті үнемдеу.

2.4 Жинақтар мен жинақтар

2.4.1 Қаржылық қауіпсіздік жастығы.

2.4.2 Жинақтарды құру тәсілдері.

2.4.3 Жинақтау түрлері.

2.4.4 Отбасының қаржылық байлығы.

Ақпараттық-әдістемелік бөлім

11-сыныпқа арналған «Жаһандық құзыреттер» курсы «Бизнес және кәсіпкерлік негіздері» және «Қаржылық сауаттылық» екі юнитінен тұрады. 10-11-сыныптарда «Жаһандық құзыреттер» курсының мазмұны білім алушыларда пән саласына қатысты дағдыларды (hard skills), әлеуметтендіру дағдыларын (soft skills), өздігінен білім алу және үздіксіз білім алу дағдыларын (self skills) қалыптастырудың жүйелі процесін қамтамасыз етуге мүмкіндік береді.

Жалпы, «Жаһандық құзыреттерді» оқыту шеңберінде орта білім беретін 5-11-сыныптарда білім алушылар жаһандық оқиғаларды, олардың себептері мен салдарын, әртүрлі процестер мен құбылыстарды аналитикалық бағалау, оларды басқа адамдардың ұлттық-мәдени құндылықтарымен дұрыс байланыстыру, өзіндік және топтық жұмыс, педагог-тәлімгердің қолдауымен өз оқыту процесін басқару, маңызды проблемаларды жеке, өңірлік / ұлттық және жаһандық тұрғыдан қарау, олардың өзара байланысын түсіну, қол жетімді ақпаратты сыни бағалау, өз ұстанымын талқылау және дәлелдеу, сыртқы әлеммен белсенді өзара іс-қимыл, жеке өсу перспективаларын, өз елінің дамуы мен оның жетістіктеріне жеке қатысуын көру дағдыларын меңгереді.

Юниттер тақырыбы оқытудың алуан түрлі тәсілдерін ұсынады: проблемалық және зерттеу, шығармашылық, саналы және гуманистік оқыту.

Білім алушылардың оқу қызметі ұжымдық, шығармашылық және өзіндік жұмысы форматында ұйымдастырылуы мүмкін, оның барысында тиімді өзара әрекеті мен ынтымақтастық, коммуникация, коллаборация, сыни және шығармашылық ойлау, өзін-өзі бағалау және өзін-өзі басқару дағдылары күнделікті өмірінің ажырамас бөлігі ретінде қалыптасады. Білім алушылардың ғылыми-зерттеу жобалары мен әлеуметтік бағыттағы акцияларды жүзеге асырудағы бастамаларын қолдау маңызды.

Педагог білім алушылардың бастамаларына қолдау көрсете отырып, оқу процесін мынадай форматта ұйымдастырады:

- жаһандық проблемалар, олардың себептері, салдары және ықтимал әрекеттер бағыттары бойынша зерттеулер жүргізу;
 - дәлелдерді, аргументтер мен көзқарастарды қолдау үшін дәлелдемелерді пайдалану;
 - мәселені анықтау және талдау, дәлелдер мен көзқарастарды тұжырымдау;
 - шағымдарды, дәлелдер мен көзқарастарды қолдау үшін қолданылатын дәлелдер мен аргументтерді талдау және бағалау;
 - зерттеулерді, дәлелдер мен көзқарастарды қолдау үшін көздерді және/немесе процестерді талдау және бағалау;
 - аргументті, көзқарасты, іс-қимыл жоспарын немесе нәтижені қолдау үшін ойлау сызығын жасау;
 - жеке, аймақтық, ұлттық және жаһандық ұстанымдардағы маңызды мәселелерді қарастыру, осы көзқарастар (перспективалар) арасындағы байланысты түсіну;
 - жаһандық оқиғалар, олардың себептері мен салдарлары туралы аналитикалық бағалау түсінігін дамыту. Рефлексия аясында:
 - әр түрлі көзқарастарды объективті түрде қарастыру;
 - аргументтер мен дәлелдерді қолдана отырып, жеке көзқарасты негіздеу;
 - топтық жұмыс және зерттеу нәтижелері жеке оқуға қалай әсер еткенін түсіну және түсіну.
- коммуникация және коллаборация шеңберінде:
- тиісті дәлелдерді, аргументтер мен көзқарастарды нақты және құрылымды түрде таңдау және ұсыну;
 - ғылыми негіздемені қоса алғанда, зерттеу нәтижелерін ұсыну;
 - командалық жобаның жалпы мақсаты мен нәтижесіне үлес қосу;
 - жауапты азаматтық ұстанымды білдіру.

Жалпы орта білім беру деңгейінің 11-сыныптарына арналған «Жаһандық құзыреттіліктер» курсының Үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру бойынша ұзақ мерзімді жоспар
11-сынып

Бөлім	Тақырыбы	Сағат саны	Уақыты	Білім алушының білім нәтижесі
Юнит 1. Кәсіпкерлік және бизнес негіздері				
1.1 Кәсіпкерлік негіздері	1.1.1 Кәсіпкерлікке кіріспе	1	04.09.	Жоспарлы экономиканы нарықтық экономикаға трансформациялаудың жалпы траекториясын түсінеді. Нарықтық экономика негіздерін біледі. Экономика саласындағы оқиғалар мен құбылыстарды талдай және сыни бағалай алады. Тақырып аясында зерттелген терминдер мен ұғымдарды қолдана алады.
	1.1.2 Нарықтың жұмыс істеу тетіктері	1	11.09.	Нарықтың жұмыс істеуінің негізгі тетіктерін түсінеді. Нарықтық қатынастардың заңдары мен ережелерін біледі. Алған білімдерін түсіндіре алады. Алған білімдерін тәжірибеде қолданады.
	1.1.3 Нарықтық тепе-теңдік	1	18.09.	Нарықтық тепе-теңдікке қол жеткізу шарттарын түсінеді. Нарықтық тепе-теңдік шарттары туралы біледі. Олар нарықтық тепе-теңдік жағдайларына қатысты өз ұстанымдарын білдіре алады. Тапсырмадағы сұрақтарға жауап беру барысында пәндік терминологияны қолданады.
	1.1.4 Табысты кәсіпкердің дағдылары	1	25.09.	Табысты кәсіпкерлік қызмет үшін қандай дағдылар қажет екенін түсінеді. Табысты кәсіпкердің дағдыларын қалай қалыптастыру керектігін біледі. Табысты кәсіпкердің дағдыларын талдай алады. Алған білімдерін сабақ тапсырмаларының сұрақтарына жауап беру барысында қолданады.
	1.1.5 Бизнесітегі заманауи	1	02.10.	Табысты бизнес жүргізу үшін

	технологиялар			заманауи технологиялардың маңыздылығын түсінеді. Заманауи бизнес-технологиялардың мүмкіндіктерін біледі. Олар бизнестегі заманауи технологиялар туралы ақпаратты іздей алады. Өз бизнес-идеяларын жүзеге асыру үшін заманауи технологиялар туралы білім негіздерін қолданады
1.2 Қазіргі жағдайдағы кәсіпкерлік	1.2.1 Бизнес неден басталады?	1	09.10.	Бизнес-жобаны құру алгоритмін түсінеді. Негізгі бизнес-процестер туралы біледі. Болашақ бизнес-процестерді модельдеуді біледі. Жеке бизнес-идеяларды іске асыру үшін бизнес-процестер туралы білімді қолданады.
	1.2.2 Стартап-мәдениет	1	16.10.	"Стартап-мәдениет" құбылысының мәнін түсінеді. Стартап-мәдениеттің пайда болу тарихын біледі. Өз стартап-идеяларын іске асыруда ақылға қонымды тәуекел қағидатын іске асыра алады. Стартап-жобаларды талқылауда тиісті терминологияны қолданады.
	1.2.3 3 Бизнес-періштелер мен инвесторлар. Ұқсастықтар мен айырмашылықтар	1	23.10.	"Бизнес-періштелер" құбылысының мәнін түсінеді. Олар бизнес-періштелерінің классикалық инвесторлардан негізгі айырмашылықтарын біледі. Олар бизнес-періште және классикалық инвестор ұғымдарын салыстыру кезінде өз ұстанымдарын дәлелдей алады. Тапсырмаларды орындау барысында алған білімдерін қолдана алады.
	1.2.4 Бизнес-инкубаторлар	1	06.11.	Жаңа бастаған кәсіпкерлер үшін бизнес-инкубаторлардың артықшылықтарын түсінеді.

				Қазақстан мен әлемдегі бизнес-инкубаторлардың негізгі тізімін біледі. Инкубатор мен бизнес-инкубатор арасында ұқсастықтар жасай алады. Өмірдің түрлі салаларында бизнес-инкубаторлардың жұмыс істеу принциптерін қолданады
	1.2.5 Қазіргі жағдайда бәсекелестікті дамыту	1	13.11.	Бизнестегі және жалпы өмірдегі бәсекелестіктің пайдасын түсінеді. Табысты бәсекелестік күрес тәсілдерін біледі. Жеке өсу үшін бәсекелестік органы қолдана алады. Алынған білімді жеке бәсекеге қабілеттілікті арттыру үшін қолданады
1.3 Маркетинг	1.3.1 Маркетингке кіріспе	1	20.11.	"Маркетинг" ұғымының мәнін түсінеді. Маркетингтің негізгі заңдарын біледі. Өз бизнес-идеялары мен жобаларын іске асыру үшін маркетингтік әрекеттерді қолдана алады. Маркетингтік стратегияларды қолданады.
	1.3.2 Диджитал- маркетинг	1	27.11.	Маркетингті классикалықтан сандыққа ауыстыру процесінің заңдылығын түсінеді. Сандық маркетингтің негізгі құралдарын біледі. "Диджитал-маркетинг" ұғымының мәнін түсіндіре алады. Агрессивті сандық маркетингтен қорғау әдістерін қолданады.
	1.3.3 Маркетингтік соғыстар	1	04.12.	Маркетингтік соғыстардың мәні мен себептерін түсінеді. Маркетингтік соғыстардың негізгі стратегияларын біледі. Өз бизнес-жобаларын іске асыруда маркетингтік стратегия туралы білімді қолдана алады. Алынған білімді маркетингтік соғыстардың салдарынан

				қорғану үшін қолданады.
	1.3.4 SWOT талдау-маркетингтік жоспарлау құралы	1	11.12.	"SWOT-талдау" құралының мәнін түсінеді. SWOT талдауы қалай жасалатынын біледі. SWOT талдау деректерін талдай алады және олардың негізінде қорытынды жасай алады. Жеке бизнес-жобаларды іске асыруда SWOT-талдауды қолдана алады.
	1.3.5 Бренд қосымша құндылық ретінде	1	18.12.	Брендтің бизнестегі маңыздылығын түсінеді. Өнімнің немесе қызметтің бағасын қалыптастырудағы брендтің рөлін біледі. Брендтің белгілерін тізімдей алады. Жеке шығындарды басқарудағы брендтің рөлі туралы білімді қолданады.
1.4 Қаржылық жоспарлау және модельдеу	1.4.1 Қаржы моделі және оны құру әдістері	1	25.12.	Жеке бизнесті құру үшін қаржылық модельдің маңыздылығын түсінеді. Қаржы моделін құру алгоритмдерін біледі. Қаржы моделінің негізгі көрсеткіштерін талдай алады. Қаржы моделін құру дағдыларын қолданады.
	1.4.2 Бюджеттеу	1	15.01	"Бюджеттеу" терминінің мағынасын түсінеді. Бюджет ережелерін біледі. "Бюджеттеу" ұғымын түсіндіре алады. Өмірлік жағдайларда бюджеттеу дағдыларын қолданады.
	1.4.3 Баға саясаты	1	22.01.	Баға саясатын қалыптастыру принциптерін түсінеді. Бизнес үшін баға саясатының экономикалық әсерін біледі. Баға саясатын қалыптастыруға әсер ететін факторларды тізімдей алады. Тауарлар мен қызметтердің құнын түсіндіру үшін баға саясаты туралы білімді қолданады.

	1.4.4 Шығындарды басқару	1	29.01.	Шығындарды басқарудың негізгі принциптерін түсінеді. Бизнестегі шығындарды сауатты басқарудың рөлін біледі. Шығындарды басқару Ережелері туралы сөйлесе алады. Өмірлік жағдайларда шығындарды басқару туралы білімді қолданады.
	1.4.5 Таза пайда және дивидендтер	1	05.02.	Пайда мен таза пайда арасындағы айырмашылықты түсінеді. Таза пайданы есептеу алгоритмін біледі. Пайда мен таза пайда арасындағы айырмашылықты талдай алады. Дивидендтерді бөлу кезінде таза пайданы есептеу туралы білімді қолданады.

Юнит 2. Қаржы сауаттылығы

2.1 Жеке кірістерді басқару	2.1.1 Жеке табыс түрлері	1	12.02.	Жеке кіріс түрлері бойынша бөлу принципін түсінеді. Жеке табыстың қандай түрлері бар екенін біледі. Тақырыпты талқылау барысында пәндік терминологияны қолдана алады. Алған білімдерін өмірлік жағдайларда қолданады.
	2.1.2 Жеке табысты арттыру стратегиясы	1	19.02.	Жеке табысты арттыру философиясын түсінеді. Жеке табысты арттыру жолдарын біледі. Жеке табысты арттыру стратегиясын жасай алады. Алған білімдерін өмірлік жағдайларда қолданады.
	2.1.3 Отбасы бюджетіндегі белсенді табыстың рөлі	1	26.02.	"Белсенді табыс" ұғымының мәнін түсінеді. Белсенді табыс алу тәсілдерін біледі. Белсенді кірісті құрайтын ақшаны тиімді басқара алады. Алған білімдерін өмірлік жағдайларда қолданады.
	2.1.4 Пассивті кірісті қалай құруға болады	1	05.03.	Отбасы бюджетіндегі пассивті табыстың мәнін түсінеді. Пассивті кіріс көздерін құру

				алгоритмін біледі. Белсенді және пассивті кіріс арасындағы айырмашылықтарды түсіндіре алады. Алған білімдерін өмірлік жағдайларда қолданады.
2.2. Жеке шығындарды басқару	2.2.1 Жеке қаражатты тиімді пайдалану	1	12.03.	Қаржылық байлыққа қол жеткізу үшін жеке қаражатты тиімді пайдалану дағдыларының мәнін түсінеді. Жеке қаражатты тиімді пайдаланудың негізгі ережелерін біледі. Қалтадағы ақшаны тиімді пайдалана алады. Алған білімдерін өмірлік жағдайларда қолданады.
	2.2.2 Ірі сатып алулар	1	19.03.	Қандай сатып алулар үлкен деп санайтынын түсінеді. Ірі сатып алулар үшін қор жинау алгоритмдерін біледі. Ірі сатып алуды жоспарлай алады. Алған білімдерін өмірлік жағдайларда қолданады.
	2.2.3 Эмоционалды сатып алу	1	02.04.	"Ірі сатып алулар" терминінің мағынасын түсінеді. Эмоционалды сатып алудан қорғау әдістерін біледі. Ақшаны ұтымды пайдалана алады. Алған білімдерін өмірлік жағдайларда қолданады.
	2.2.4 Банк кредиттері	1	09.04.	Банктік несие деген не екенін түсінеді. Банктік қарыз беру шарттарын біледі. Олар пайыздық мөлшерлемені ескере отырып, ай сайынғы төлемдер сомасын есептей алады. Алған білімдерін өмірлік жағдайларда қолданады.
2.3 Отбасы бюджеті	2.3.1 Отбасылық бюджеттің түрлері	1	16.04.	Отбасылық бюджеттің қандай түрлері бар екенін түсінеді. Отбасы бюджетінің әр түрінің құрылымын біледі. Отбасының белгілі бір бюджет түрін таңдау себептерін талдай алады.

				Алған білімдерін өмірлік жағдайларда қолданады.
	2.3.2 Отбасылық бюджетті жоспарлау			Отбасылық бюджетті жоспарлаудың маңыздылығын түсінеді.Отбасылық бюджетті жоспарлау әдістерін біледі. Отбасылық бюджетті жоспарлай алады. Алған білімдерін өмірлік жағдайларда қолданады.
	2.3.3 Отбасылық бюджетті жүргізу ережелері	1	23.04.	Отбасылық бюджетті жүргізу ережелерін қолданудың негізділігін түсінеді. Отбасылық бюджетті жүргізудің қандай ережелері бар екенін біледі. Отбасылық бюджетті жүргізе алады. Алған білімдерін өмірлік жағдайларда қолданады.
	2.3.4 Отбасылық бюджетті үнемдеу			Отбасылық бюджетті үнемдеудің маңыздылығын түсінеді. Отбасылық бюджетті үнемдеудің негізгі қағидаларын біледі. Өздерінің қаржылық шешімдері үшін жауап бере алады. Алған білімдерін өмірлік жағдайларда қолданады.
2.4 Жинақ және жинақтау	2.4.1 Қаржылық қауіпсіздік жастығы	1	30.04.	Қаржылық қауіпсіздік жастығын құрудың маңыздылығын түсінеді. Қаржылық қауіпсіздік жастығын құру әдістерін біледі. Қаржылық қауіпсіздік жастығын құра алады. Алған білімдерін өмірлік жағдайларда қолданады.
	2.4.2 Жинақтарды құру тәсілдері	1	07.05.	Ақша жинақтарының маңыздылығын түсінеді. Өмірлік жағдайларда алған білімдерін құру әдістерін біледі. Ақша жинақтарын тиімді басқара алады. Алған білімдерін өмірлік жағдайларда қолданады.
	2.4.3 Жинақ түрлері	1	14.05.	Жинақтардың түрлері бір-бірінен қалай ерекшеленетінін

				түсінеді. Жинақтардың қандай түрлері бар екенін біледі. Жинақтардың әртүрлі түрлері үшін қаржылық тәуекелдерді анықтай алады. Алған білімдерін өмірлік жағдайларда қолданады.
2.4.4 Отбасының қаржылық байлығы		1	21.05.	Отбасының қаржылық байлығы деген сөз тіркесінің мағынасын түсінеді. Қаржылық байлыққа қалай қол жеткізуге болатынын біледі. Қаржылық байлыққа қол жеткізу жолдары туралы ойлана алады. Алған білімдерін өмірлік жағдайларда қолданады.

Қолданылған әдебиеттер:

Мұғалімдерге ұсынылатын әдебиеттер:

1. Ходжаниязова Ж.Т. Нарықтық экономика негіздері – Фолиант, 2012;
2. Хамитова Г. Экономика және кәсіпкерлік негіздері – Фолиант, 2012;
3. Айдарханов М. Х. Макроэкономика оқу құралы, Фолиант, 2013;
4. Чайжунусова Г.Ж. Основы экономики, Фолиант, 2012;
5. Исабеков Б. Парасатты экономика дағдарыс пен серпіліс. 2013;
6. Айдарханова М.Х. Жұмашбекова С.К. Микроэкономика. Алматы, 2011;

Оқушыларға ұсынылатын әдебиеттер:

1. Аганина Қ.Ж, Кобдикова Ж.У, Қараев Р.Ж, Сұлтанов Ж.М, Қараев Е.Ж «Кәсіпкерлік және бизнес негіздері», Мұғалім кітабы, 10 сынып, «Арман-ПФ» баспасы 2019ж;
2. Темірбекова А.Б. Экономикалық теория негіздері. 2011;
3. Қазақстан – 2050 стратегиясы қалыптасқан мемлекет. Қ.Р. Президенті Елбасы Н.Ә. Назарбаев, 2014;
4. Елшібаев Р.Қ. Кәсіпкерлік, Фолиант, 2014;
5. Мадханова К.А. Төлем жүйесі, 2013;